

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Oktatásunk eredményessége érdekében szem előtt kell tartanunk és a tanulóknak és szüleiknek egyaránt tudatosítani kell, hogy a tanulók otthoni munkája az írásbeli és szóbeli házi feladatok szerves folytatásai a tanórai munkának. A házi feladatok célja különböző lehet:

- Az alapfogalmak, alapismeretek, összefüggések gyakoroltatása. Így tudjuk elérni, hogy a legfontosabb ismeretek megszilárduljanak, alapvető tudáselemek készséggé alakuljanak a tanulók rendelkezésére.
- A tanult ismereteket a tanulók önálló feladatmegoldásban tudják alkalmazni, egyrészt olyan feladat formájában, amelynél az órán megoldottra ráismernek a diákok, másrészt új szituációkban is meg tudják a problémát oldani.
- Az órán feldolgozásra kerülő témákhoz szükséges alapismeretek felelevenítése (ismétlés, tankönyvhasználat)

A házi feladatok célját (és az osztályt) ismerve kell megtalálnunk azt a módszert és helyes arányt, amelyet követnünk kell, de vannak általános elvek, amelyeket minden szaktanárnak be kell tartani:

1. A kijelölt házi feladatokhoz adjunk útmutatást, segítséget (figyelembe véve a csoport képességét).
2. A feladatok kijelölése differenciáltan történjen. A feladatsor mindig tartalmazzon elégséges, közepes és jó képességű tanulóknak vonatkozó feladatot.
3. A házi feladatok ellenőrzésére, a felmerülő problémákra, ötletekre időt kell szánni (itt élhetünk a technika eszközeivel is, mint például írásvetítő).
4. A házi feladatok megoldását értékelni kell. Így azok a tanulók, akik becsületesen megoldják a házi feladatot, sikerélményhez, elismeréshez jutnak.
5. Tudatosítani, és következetesen alkalmazni kell valamilyen szankciót, ha a tanuló nem készíti házi feladatot. Ha a tanuló esetleg nem érti a feladatot, álljon rendelkezésére egy olyan kijelölt „feladatbank”, amelyből alternatívát választhat képességeinek megfelelően, így bizonyítva az órára való készülésének szándékát.

6. A szaktanárnak ügyelni kell arra, hogy a házi feladat harminc-nyolcven percnél ne legyen időigényesebb, mert a többi tárgyból is kell készülnie a tanulónak.
7. A megtanulandó elméleti anyagot egyértelműen ki kell jelölni a diákok számára, mert lexikális tudás nélkül nem tudják feladatokat megoldani.
8. Az önálló gyakorlás igényének fokozása érdekében témakörönként jelöljük ki nagyobb időintervallumra gyakorló feladatokat, melyeket felhasználhatunk dolgozatoknál, feleléseknél.

A házi feladatok jellege is különböző, melyek kijelölése során az alábbi irányelveket tartja fontosnak:

1. *Elméleti házi feladat:* A tanórákon már jól kidolgozott, rögzített fogalmak megtanulását, és azoknak a kapcsolódó anyagrészeknél való helyes használatát várjuk el tanulóinktól. Az otthoni tanulásban segédeszközként használhatóak a tankönyvek, melyek kiválasztása tanári megegyezés alapján történik.
2. *Írásbeli házi feladat:* A tantárgyak jellegéhez kapcsolódóan sokszínűen és pontosan kell meghatározni az írásbeli feladatokat. Törekedni kell arra, hogy a tanulók az írásbeli házi feladat megoldása során sikerélményhez jussanak.
3. *Házi dolgozat:* Hosszabb időszakra sokszínűen meghatározott, átfogó kidolgozást igénylő feladat, amely a tanulók önálló munkáján alapul.
4. *Kiselőadás:* A tanár által meghatározott témákból fakultatív jelleggel a tanulók kiselőadással készülhetnek, melyet a felkészültség színvonalának, előadásmódjának megfelelően értékelünk.
5. *Iskolai pályázat:* Tanáraink több - tantárgyainkhoz kapcsolódó - változatos, érdekes témaköröket határoz meg az iskola tanulói számára, melyeket terjedelmes, tetszetős dolgozat formában kell leadniuk a pályázati kiírásnak megfelelően. A határidőn belül leadott pályázatokat jeles érdemjeggyel jutalmazzuk.
6. *Gyűjtőmunkák:* Gyűjtemények készítése az egyik legkreatívabb pluszmunkát igényli tanulóinktól. Szorgalmukat igényes munkáik leadásakor mindig pozitívan értékeljük. Esetenként tudományos gyűjtőmunkák kiadásával csábíthatjuk a diákokat a tantárgy egy-egy részletének, mélyebb szerkezetének felkutatására, melyet a ráfordított energia és munka tükrében értékelünk.

Az írásbeli beszámoltatások rendje, formái, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

1.1 Az írásbeli számonkérés formái az iskolánkban:

1. A helyi tantervben előírt kötelező írásbeli dolgozat (nagydolgozat): valamennyi tantárgyból, amely érettségi vizsgájában írásbeli rész is szerepel iratunk nagyobb anyagrészt számon kérő írásbeli dolgozatot. Ezek számát a tantárgyak helyi tanterve rögzíti. Nagyobb anyagrészben kíván tájékozódást szerezni a tanuló felkészültségéről. Mérhető vele a tudás, az ismeretek szilárdsága és azok biztonságos alkalmazása. Bizonyos anyagrészek lezárásakor íratjuk; szükség esetén összefoglalás és rendszerező ismétlés előzi meg. Ennek a dolgozatnak a megíratását legalább egy héttel előbb jelezni kell a tanulóknak, és fel kell hívni a figyelmet a legfontosabb anyagrészekre, az előforduló problémákra. Ezeknek az írásbeli számonkéréseknek az eredményét a tanulók tudásának értékelésénél nagyobb súllyal vesszük figyelembe, ezért az osztályozó naplóba az érdemjegyet a kötelező írásbeli dolgozatok rovatba pirossal, az adott hónap érdemjegyei közé kézzel írjuk be. Hiányzás esetén a tanulóval pótló dolgozatot iratunk. Elégtelen osztályzat esetén 2 héten belül, egy alkalommal tanuló részére javítási lehetőséget kell biztosítani. Elégtelentől különböző osztályzat esetén is felajánlhat a szaktanár javítási lehetőséget, mellyel újabb osztályzat szerezhető. A javító dolgozat osztályzatát az osztályozó naplóba a kötelező írásbeli dolgozatok rovatba pirossal írjuk be (ez csak egyszer szerepel).

2. Témazáró dolgozat: egy-egy anyagrész lezárására szolgáló számonkérési forma, amely maximum 45 percet vehet igénybe. Értékelése egy osztályzattal történik, melyet az osztályozó naplóba a megfelelő hónaphoz ír be a szaktanár. Íratását egy héttel előbb be kell jelenteni és szükség esetén összefoglalás előzi meg.

3. Rövid írásbeli számonkérés (röpdolgozat): kisebb anyagrész elsajátításának ellenőrzése szolgáló számonkérési forma. Célja a tanulók munkájának folyamatos ellenőrzése, ezért előre bejelenteni nem kell. Időtartama ne haladja meg a 20 percet.

4. A felvett tanulók szeptember elején egységes feladatlap alapján felmérő dolgozatot írnak. Ennek célja a tanulók tudásszintjének vizsgálata, a tanár további

tervező és felzárkóztató munkájához való adatgyűjtés. A felmérőre adott érdemjegyet nem számítjuk az osztályzatokba, az osztályzatot zöld színű tollal írjuk be az osztálynaplóba.

5. Évfolyamok egységes felmérése: maximum 45 percet vehet igénybe. Értékelése egy osztályzattal történik, melyet az osztályozó naplóba a megfelelő hónaphoz zölddel ír be a szaktanár.

6. A 10. év végén (kéttannyelvű osztályok esetén a 11. év végén) május közepéig diagnosztikus felmérést iratunk a 9. és a 10. évfolyam tananyagából, amelynek százalékos teljesítményét értékeljük. A 12. év végén (kéttannyelvű osztályok esetén a 13. év végén) április közepéig diagnosztikus felmérést tartunk az érettségi tartalmi követelményéből, amelynek százalékos teljesítményét értékeljük. Hiányzás esetén a tanulóval pótló dolgozatot iratunk. Az elégtelenen írt tanulók háromtagú vizsgabizottság előtt szóbeli javítóvizsgán vesznek részt. Ezen felmérések eredménye zöld színű tollal kétszer kerül beírásra az osztálynaplóba.

A kötelező és a témazáró dolgozatokat az íratás előtt egy héttel a tanulók tudomására kell hozni, egyéb írásbeli számonkéréseket előzetesen bejelenteni nem kötelező. Egy nap legfeljebb két előre bejelentett dolgozat iratható. Bármely írásbeli számonkérésre elégtelen osztályzat adható, ha a tanuló nem megengedett segédeszközt használt megírása során. Az írásbeli munkákat kijavítva, a pedagógus értékelése mellett aláírásával ellátva legkésőbb két héten belül ismertetni kell a tanulóval. A tanuló joga, hogy a kijavított és értékelt írásbeli számonkérést megtekintse. A helyi tantervben előírt kötelező írásbeli dolgozatot (nagydolgozat) a szaktanár a tanév végéig megőrzi, a tanév végén leadja irattározásra.

Az egyes tantárgyakra vonatkozó előírásokat a tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.